

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

**Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie**

**Regulier Overleg
Warenwet**

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511VX Den Haag

T 070 340 7911
F 070 340 5554
www.rijksoverheid.nl

Dossierhouder

Nikki Emmerik
ne.emmerik@minvws.nl
T 070 340 xxxx

Ons kenmerk

Verslag CWG
Milieucontaminanten d.d. 14-
12-2023

Secretariaat ROW

[dienstpostbusROW-
EU@minvws.nl](mailto:dienstpostbusROW-EU@minvws.nl)

www.row-minvws.nl

Verslag van de vergadering van Commissiewerkgroep Milieucontaminanten

Datum : 14 december 2023 (online)
Commissie : DG SANTE
Ned. Delegatie : **Nikki Emmerik (VWS)**
Georgina van den Berg (NVWA)
Marloes Schepens (RIVM)

1. Nikkel in voedsel

- a. **Maximum limieten (ML's) voor nikkel in voedsel: SANTE PLAN 2022 10132**
- b. **Aanbeveling voor monitoring van nikkel in voedsel: SANTE PLAN 2022 1628**
- c. **Verordening met betrekking tot analysemethoden voor de monitoring van nikkel in voedsel: SANTE PLAN 2022 1627**

De Commissie (Cie) bespreekt de laatste versie van de concept ML's voor nikkel. Finale commentaren van Lidstaten (LS) en stakeholders zijn hierin verwerkt. Nogmaals wordt besproken of minder ML's voor nikkel, namelijk alleen voor belangrijke bijdragers aan de blootstelling, voldoende zouden zijn. Echter, de meeste LS zijn voor een breed aantal ML's.

Er worden een aantal categorieën groenten samengevoegd, zodat er minder verschillende ML's voor verschillende groenten zijn. Ook worden een aantal ML's op één cijfer achter de komma afgerond i.p.v. twee.

Voor rijst zijn veel extra monitoringdata ingediend door stakeholders, waardoor ML's zijn bijgesteld. Echter, vanuit één LS zijn zorgen over de compliance van hun rijstooft t.o.v. deze ML-voorstellen. Rijst uit bepaalde regio's bevat hogere nikkelconcentraties vanwege de grond daar. Omdat de huidige ML-voorstellen voor rijst gebaseerd zijn op een grote dataset, inclusief veel data vanuit de betreffende LS, wil de Cie deze ML's niet verder verhogen. Bovendien noemt de Cie dat granen (waaronder rijst) een belangrijke bijdrage aan de blootstelling aan nikkel vormen en dat door onderzoek bekend is dat de overstromingscondities bij rijstteelt gecontroleerd kunnen worden, waardoor de nikkelconcentraties in rijst minder hoog zullen zijn.

Er is discussie of de ML voor haver met of zonder schil moet gelden. Beide soorten (met en zonder schil) zijn op de markt, alhoewel voor consumptie de schil meestal verwijderd is. Er wordt een ML voor haver zonder schil gesteld met als opmerking in de Annex dat de ML voor haver met schil berekend kan worden met een processingfactor van 1,5.

Cacao toegevoegd aan voeding voor zuigelingen en peuters wordt gezien als additief, dat een gezondheidsvoordeel moet hebben. Er wordt echter geen gezondheidsvoordeel gezien van het toevoegen van cacao aan dit soort voeding en daarom wordt niet ingestemd met het verhogen van de ML voor deze producten wanneer er cacao aan is toegevoegd.

Het complete voorstel wordt na de vergadering verder afgehandeld, zodat in februari gestemd kan worden in de SCoPAFF.

Verder wordt het voorstel voor de aanbeveling voor monitoring doorgenomen. Door inbreng van diverse LS worden producten zoals chocoladepasta's, notenpasta's, sojaproducten en peulvruchten toegevoegd, omdat dit belangrijke bijdragers aan de blootstelling voor kinderen zijn. Op deze manier zullen daar meer data voor beschikbaar komen.

De Verordening voor analysemethoden wordt verder afgerond, waardoor daar over gestemd kan worden in de SCoPAFF van februari.

2. Minerale oliën

- a. **Maximum limieten voor MOAH in voedsel: SANTE PLAN 2023 2345**
- b. **Discussiestuk over een aanbeveling tot monitoring van MOAHs in voedsel**
- c. **Discussiestuk over een Verordening met betrekking tot bemonstering en analysemethoden voor MOAHs in voedsel**

De Cie presenteert twee opties voor het vaststellen van ML's voor MOAH in levensmiddelen. De Cie benadrukt dat aan de hand van goede productiepraktijken MOAH-concentraties omlaag kunnen en dat MOAH-concentraties in de meeste producten onder de detectielimiet liggen. Vervolgens loopt de Cie diverse productcategorieën langs, waarvan uit de data blijkt dat daar MOAH in kunnen voorkomen. In verse producten wordt geen MOAH gevonden. Het gaat om de verwerkte producten waarin MOAH wordt gevonden.

Meerdere LS geven aan voorstander te zijn van het stellen van ML's voor MOAH.

NL geeft aan er voor te willen waken om regelgeving voor contaminanten consistent te houden en vraagt de Cie waarom ML's voor MOAH niet gebaseerd zijn op ALARA, en waarom huidige concept ML's op vetpercentages worden gebaseerd en niet op productniveau. De Cie laat weten hierover al een en ander toe te willen lichten. In geval van MOAH liggen de meeste data onder de detectielimiet, en wanneer een ML op P95 zou worden gesteld, dan zou dat gebaseerd zijn op monsters die het gevolg zijn geweest van slechte productiepraktijken. In die zin worden ook deze ML's op basis van ALARA gesteld. De onderverdeling in ML's op basis van vetpercentages is typisch, maar de Cie denkt niet dat men aan de hand van goede productiepraktijken tot een lager voorstel zou kunnen komen. Het is nu aan bedrijven om aan te tonen waar MOAH in het productieproces wordt geïntroduceerd, hoe dat voorkomen kan worden en welk tijdsfad daarbij hoort.

De Cie zal op 18 januari een stakeholderforum organiseren (online), waar stakeholders hun goede praktijken kunnen delen en commentaar kunnen geven op de ML-voorstellen.

Vervolgens heeft NL aan de Cie gevraagd hoe moet worden omgegaan met producten die een vetpercentage bevatten dat overlap heeft met twee ML-categorieën van (bijv. vet% tussen de 48-52%). Hierover geeft de Cie aan dat ook het vetpercentage van dat product gemeten moet worden om te weten in welke ML-categorie dit product hoort.

Als reactie op een vraag van een LS dat laboratoria lager dan ML moeten kunnen meten, meldt de Cie dat die laboratoria aan de slag moeten met de implementatie van een goede analysemethode; deze informatie is tenslotte beschikbaar. Wanneer de detectielimiet van een lab boven de ML ligt, kan er niet gehandhaafd worden op concentraties tussen de detectielimiet en ML, maar wel op concentraties boven de detectielimiet.

Over '*olive pomace oil*' en kokosnootolie of -vet meldt de Cie dat MOAH tijdens het productieproces geïntroduceerd wordt, omdat de ruwe grondstoffen hiervan geen MOAH zouden bevatten. Goede productiepraktijken zouden daarom MOAH in deze producten kunnen voorkomen. Als 90% van de producten wel kan voldoen aan de ML, dan zou dat voor de resterende 10% ook mogelijk moeten zijn volgens de Cie. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor palmolie.

Naar aanleiding van vragen vanuit LS geeft de Cie aan dat de concept ML's betrekking hebben op de som totaal MOAH, en op dit moment nog geen betrekking hebben op de verdeling van het aantal ringen van MOAH. Voor de 1-2 rings MOAH is nog te weinig data beschikbaar om iets over de toxicologie ervan te kunnen concluderen. Dat is volgens de Cie geen reden om 1-2 rings MOAH niet mee te laten tellen in het totaal MOAH.

M.b.t. MOSH benoemt de Cie dat verdere mitigatie en monitoring nodig is, zodat de blootstelling niet zal stijgen. Omdat de *margin of exposure* voor MOSH klein is, wordt monitoring toch aanbevolen. De concept aanbeveling voor monitoring voor MOSH met indicatieve gehalten wordt doorgenomen. Voor MOAH is geen extra aanbeveling

tot monitoring nodig, omdat er nu een conceptvoorstel ligt voor ML's die voor alle relevante voedselgroepen van toepassing is.

De algemene vereisten voor bemonstering en analysemethode zoals vastgesteld in EU Verordening 333/2007 gelden vanzelfsprekend, maar er komen wat extra vereisten bij m.b.t. MOH. De Cie loopt het voorstel langs.

De Cie geeft aan dat commentaar van de LS op de voorstellen kan worden ingestuurd voor 12 januari 2024.

De Cie meldt verder dat de codering voor het rapporteren van het aantal MOAH ringen aan EFSA nu algemeen beschikbaar is. Dit geldt specifiek voor labs waar het mogelijk is om het aantal ringen te meten. De meeste labs zullen de code voor 'totaal MOAH' gebruiken, omdat veel labs het aantal ringen nog niet kunnen meten.

3. Anorganisch arseen in vis andere zeevruchten

a. Maximum limieten voor anorganisch arseen in vis andere zeevruchten: SANTE PLAN 2023 1241

De Cie heeft veel extra data ontvangen van LS, stakeholders en derde landen. Nederland heeft ook data aangeleverd. Op basis van de extra data is een nieuw ML-voorstel opgesteld. Dit omvat een ML voor een 'overige groep' waaraan alle soorten zijn toegevoegd, waar geen of weinig data voor beschikbaar zijn. Op deze manier wordt voor deze soorten wel iets aan banden gelegd en kan de ML in de toekomst worden herzien, wanneer meer data beschikbaar is. Zo wordt ook geen enkele soort vergeten. Voor vissen zijn drie ML-categorieën voorgesteld: 0,20; 0,10 en 0,50 mg/kg. Voor schaaldieren worden vier verschillende ML-categorieën voorgesteld: 0,070; 0,10; 0,20 en 1,50 mg/kg. Bij tweekleppige weekdieren wordt door meerdere LS opgemerkt dat gehalten variëren per seizoen, waarbij niveaus in de winter het hoogst zijn. Voor tweekleppige weekdieren worden drie ML-categorieën voorgesteld: 0,10; 0,35 en 0,50 mg/kg. Voor oesters zijn echter nog maar weinig data beschikbaar. Omdat men niet langer wil wachten, is het voorstel om oesters nu onder de ML van 0,35 mg/kg te voegen en wanneer in de toekomst meer data beschikbaar is, kan de ML worden herzien. Het plan is om dit voorstel met de stakeholders te delen. LS kunnen commentaar op het voorstel bij de Cie indienen tot 31 januari. Als er geen grote commentaren meer binnen komen, kan het voorstel net voor of net na de zomer van 2024 afgerond worden.

4. Discussie over aanpassingen van Verordening (EU) 2023/915 met betrekking tot beschrijvingen van een aantal maximum limieten

Er worden een paar kleine wijzigingen voorgesteld aan Verordening (EU) 2023/915. Met name de prestatiekenmerken m.b.t. de detectielimiet voor het meten van PAKs worden mogelijk iets gewijzigd: de ML zou daarom mogelijk omlaag kunnen voor vloeibare zuigelingenvoeding. De EURL zal dit verder uitzoeken.

5. Discussie over het vaststellen van maximale limieten van 3-MCPD esters en glycidyl esters in voedsel, anders dan het voedsel waar al een maximale limiet voor is vastgesteld in Verordening (EU) 2023/915

Er zullen ML's komen voor baby-, zuigelingen- en peutervoeding, maar verder kan de Cie nog geen compleet voorstel delen. Er zijn niet veel data beschikbaar. De dataset is lastig te analyseren doordat deze op verschillende manieren is uitgedrukt (op basis van vetgewicht of het gehele gewicht) en gerapporteerd (met/zonder esters bijvoorbeeld). De Cie geeft aan dat een richtsnoer m.b.t. het toepassen van artikel 3 van Verordening 2023/915 nodig zal zijn, omdat de discussie over ML's van samengestelde producten complex is.

Verder wordt een ML voor 3-MCPD in oestersaus besproken.

6. Acrylamide – discussie over de/het

a. Review van de bestaande referentieniveaus

- b. Vaststellen van referentieniveaus voor nieuwe voedselproducten**
- c. Vaststellen van maximum limieten**

De Cie geeft een korte update, want er wordt nog gewerkt aan een nieuw gedetailleerd voorstel voor (B)ML's. De Cie geeft aan dat dit gebaseerd zal worden op de meest recente monitoringdata (2019-2022), die zijn verzameld na het inwerkingtreden van EU Verordening 2017/2158. Verder geeft de Cie aan dat duidelijke voedselcategorieën nodig zijn wanneer we ML's vaststellen. Naar aanleiding van een vraag van een LS geeft de Cie aan dat het toepassen van de meetonzekerheid bij BML's niet nodig is, omdat het streefwaardes zijn die als prikkel moeten dienen om verder onderzoek te doen. Toepassing van meetonzekerheid is alleen nodig wanneer men wil bepalen of een product in de handel mag zijn.

Er zal nog een stakeholdersessie volgen. Daarna (tweede helft 2024) zal een voorstel komen.

- 7. N-nitrosamines in voedsel. Discussie over risicomanagement maatregelen.**
  - a. Discussie over een concept aanbeveling tot monitoring**
  - b. Compilatie van goede praktijk om de aanwezigheid in voedsel te voorkomen of minimaliseren**
  - c. Vaststellen van maximum limieten**

EFSA heeft een call m.b.t. N-nitrosamines in voedsel (over de eventuele relatie met nitraat/nitriet in voedsel; en het effect van verwerken en opslaan van voedsel). Er is momenteel nog geen analysemethode beschikbaar die vluchtige en niet-vluchtige N-nitrosamines tegelijk kan meten. De aanbeveling gaat over de analysemethode en over welke producten gemonitord dienen te worden. De vraag is of indicatieve limieten in de aanbeveling opgenomen moeten worden. Op dit moment is het lastig ML's vast te stellen door een gebrek aan data. Naar aanleiding van een vraag van een LS geeft de Cie aan dat de discussie over nitraat/nitriet als additief geen impact heeft op de discussie voor het vaststellen van ML's voor N-nitrosamines in levensmiddelen.

8. PAKs in freekeh. Discussie over mogelijke maximum limieten

Een LS heeft data aangeleverd waarbij hoge gehalten PAKs in freekeh worden gemeten. De vraag is of een ML gesteld moet worden voor benzo(a)pyreen en PAK4 in freekeh. De EFSA-data bevestigen de bevindingen van de betreffende LS die dit heeft aangedragen. De Cie stelt een concept ML voor van 20 microgr/kg voor benzo(a)pyreen en 80 microgr/kg voor PAK4. Een aantal LS, waaronder Nederland, gaven aan voorstander te zijn voor het opstellen van een ML. Nederland heeft daarnaast nog aangegeven een aantal monsters freekeh op PAKs te hebben onderzocht en dat gemeten gehalten onder de voorgestelde ML liggen.

Daarnaast heeft een LS aangekaart dat PAK-ML's voor gerookte vleesproducten ook zouden moeten gelden voor 'vleesproducten met rooksmaak'. Gerookte paprika wordt als smaakstof in vlees gebruikt en vanwege de traditionele bereidingswijze en de lage consumptie is dit uitgezonderd van de limiet. Er worden drie opties genoemd:

- Geen uitzondering meer voor PAK-limieten voor gerookte paprika
- De ML voor gerookt vlees uitbreiden naar vleesproducten met rooksmaak
- Of een combinatie van bovenstaande opties

Na korte discussie lijkt de voorkeur uit te gaan naar het uitbreiden van de ML voor gerookt vlees.

9. AOB

9.1: Cadmium in truffels (tuber species)

Een LS geeft aan dat zij cadmium in verse truffels detecteren op niveaus boven de ML van wilde fungi. LS wordt gevraagd om data beschikbaar te maken, zodat dit verder besproken kan worden.

9.2: Bevindingen van VS m.b.t. loodvergiftiging via kaneel in appelmoes

De Cie laat weten dat de Verenigde Staten (VS) momenteel de import van kaneel uit Ecuador weert. Dit omdat recentelijk meerdere gevallen van loodvergiftiging bij kinderen zijn gesignaleerd, die veroorzaakt zouden zijn door kaneel in appelmoes bestemd voor kinderen. De kaneel bleek geïmporteerd uit Ecuador. De Cie geeft aan dat LS hier alert op dienen te zijn.

9.3: Vragen over bemonsteringsvereisten

Een LS geeft aan dat sommige vereisten voor bemonstering van bijvoorbeeld bepaald type vlees duur en onpraktisch zijn: de minimaal vereiste hoeveelheid monstermateriaal is dan zo groot dat het onpraktisch of duur wordt.

De Cie reageert dat in EU Verordening 333/2007 staat vermeld dat als een bemonsteringswijze praktisch niet goed uitvoerbaar is of tot hoge kosten leidt, daarvan afgeweken mag worden.

9.4: Bisfenol A (BPA)

De vraag is of bisfenol A op de agenda van de WG zou moeten, omdat er achtergrondcontaminatie in voedsel is. Er wordt besloten om eerst de maatregelen en discussie vanuit de WG over voedselcontactmaterialen af te wachten. Wellicht zijn ML's nodig.

Den Haag, december 2023